

Verslag van de op 12 december 2017 gehouden 109^e openbare vergadering van de gemeentelijke Erfgoedcommissie in het pand van de Historische Vereniging . 15.00 uur.

Aanwezig: A. Klompenhouwer, voorzitter (Hist. Ver. West-Alblasserwaard), H. Lakerveld (architecten- en ingenieursbureau Lakerveld); mevr. C. Weijs (bouwhistoricus gemeente Dordrecht), G. van Es (HVE-architecten), mevr. I. Douwes (St.Dorp, Stad en Land) en C. Corbeau (adviseur ruimtelijke ordening en cultuurhistorie gem. Alblasserdam/secretaris)

Afwezig:

Gastheren B. de Haan, W. de Ruiter, J. Slagboom

Bezoek: de heer Bouter, Brand, Bongers, Dijkshoorn, Woudenberg, Buitelaar, Van der Meer, De Gelder, de Kock, A. van Gernerden

1. Opening door de voorzitter.

De voorzitter dankt de Historische Vereniging voor de gastvrijheid en opent de vergadering. Het raadhuisplein wordt verschoven naar de volgende vergadering omdat de stukken niet tijdig zijn aangeleverd. De beide bouwplannen Vinkenkenpolderweg 2 en West-Kinderdijk 117 zijn ook van de agenda gehaald, omdat deze nog niet rijp zijn. Vinkenpolderweg 2 is stedenbouwkundig niet akkoord en voor West-Kinderdijk 117 is gemeentegrond nodig.

2. Vaststelling verslagen

- Openbaar gedeelte vergadering 20171114
- Aanvulling op het verslag door de heer Maagdenberg (Fatimakerk)

Het verslag van het openbare gedeelte wordt met inachtneming van de gemaakte opmerkingen vastgesteld. De aanvulling wil de commissie nog bestuderen en vraagt dit opnieuw te agenderen voor de volgende vergadering.

- De vraag van de heer Den Boer over de Souburgse molen wordt geagendeerd voor de volgende vergadering, aangezien de heer Den Boer zich voor vandaag heeft afgemeld.

3. Toename gemeentelijke monumenten, Chr. Weijs

- Cortgene 6 heer Dijkshoorn
- Dam 65 heer Kooyman
- Dam 42-44, heer Buitelaar
- Merwedeweg 9, heer Woudenberg
- Cortgene 33-35, heer Van der Meer

Na een introductie door de voorzitter, die de Historische Vereniging dankt voor hun bijdrage aan dit agendapunt geeft mevrouw Weijs een presentatie over het ontstaan van Alblasserdam, het verleden en de bijzondere panden die bijdragen aan het karakter van Alblasserdam. De presentatie zal aan het verslag worden gehecht en meegestuurd. Zij schetst dat het college in 2009 is gestart met de aanwijzing van gemeentelijke monumenten, waarna in 2013 het beschermd dorpsgezicht is vastgesteld. In het beschermd dorpsgezicht bevinden zich ongeveer 330

beeldbepalende panden en degene die het hoogste hebben gescoord worden nu uitgenodigd om met elkaar van gedachten te wisselen om een gemeentelijk monument te worden. De criteria waarop de beoordeling heeft plaatsgevonden worden toegelicht. De commissie benadrukt dat dit alleen geschiedt op basis van vrijwilligheid. Er vindt discussie plaats over de zogenaamde voor- en nadelen. Hardnekkig verkondigd nadeel dat je als eigenaar niet meer kunt doen met je pand wat je nodig denkt. De commissie geeft aan dat het geen kaasstolp is, maar dat ontwikkelingen mogelijk zijn en de commissie meedenkt over goede oplossingen, mocht de eigenaar het pand willen aanpassen. Als nieuwe elementen worden toegevoegd wil de commissie helpen het karakter te behouden. De commissie ziet graag dat de geschiedenis ook voor volgende generaties te beleven blijft door ze te beschermen en als het ware bovens ons (deze generatie) uit te tillen. Het zou fantastisch zijn als de eigenaren van het pand de geschiedenis willen blijven vertellen. Dit soort panden is nodig voor het dorp om nog de geschiedenis te kunnen lezen. De commissie geeft voorts aan dat de panden in waarde stijgen als ze de status van monument bezitten. Een eigenaar kan trots zijn op een gemeentelijk monument. Een positief advies van de Erfgoedcommissie kan helpen een afwijking van het bestemmingsplan te rechtvaardigen als een ontwikkeling daar niet in past.

Na het algemene gedeelte worden de panden individueel besproken. Vervolgens komen de eigenaren aan het woord.

Cortgene 6; de heer Dijkshoorn erkent dat het een bijzonder pand betreft mede vanwege het goede onderhoud dat is gepleegd. De typologie, de zeldzaamheid en de gaafheid maken het bijzonder. De heer Dijkshoorn geeft aan ook zorgen te hebben over de muur in het kader van de dijkversterking die van het waterschap over is gegaan naar de gemeente. Hij wenst de informatie nogmaals toegezonden te krijgen die is verzonden ten tijde van de aanwijzing van het beeldbepalende pand. De commissie hoopt met de uitleg helderheid te hebben verschaft over de mogelijke aanwijzing tot gemeentelijk monument. De heer Dijkshoorn geeft aan dat de kerk er niet afwijzend tegenover staat en zal erop terugkomen na bespreking in het kerkbestuur.

Dam 65: de heer Kooyman geeft aan dat men zuinig is op het pand; is bij de verbouwing ook geadviseerd door de Erfgoedcommissie en zal bij toekomstige aanpassingen ook zeker om advies komen bij de commissie. Hij ziet echter de toegevoegde waarde van gemeentelijk monument niet. Hij wil eerst zien hoe het verder loopt met de ontwikkelingen. Hij is niet van plan het pand te verkopen of rigoureuus aan de buitenzijde aan te passen.

Dam 42: de heer Buitelaar sluit zich aan bij de heer Kooyman, hij wil graag eigen baas blijven. Hij is niet van plan het pand grootschalig aan te passen. Wel wil hij graag zonnepanelen leggen aan de achterzijde. De commissie geeft aan dat wat vergunning vrij is, dat het ook is voor een gemeentelijk monument. De heer Buitelaar geeft aan op het verzoek terug te komen.

Merwedeweg 9, de heer Woudenberg geeft aan dat het pand er aan de buitenkant aardig uitziet, maar dringend verbetering behoeft. Men komt zitplaatsen tekort en er moet dringend gewerkt worden aan klimaatbeheersing. De kerk wil verhuizen of aanpassen. Mocht de verhuizing niet doorgaan, dan komt aanpassing in beeld. Ook de heer Woudenberg zegt terug te willen komen op het verzoek.

Cortgene 33, de heer Van der Meer, geeft aan het dak te willen isoleren, maar is er nog niet uit met zijn buurman. Tevens wil hij een dakkapel plaatsen. Hij ziet kansen in de monumentenstatus. Hij zal er trots op zijn om in een gemeentelijk monument te

kunnen wonen. De EC nodigt de heer Van der Meer uit om zijn plannen nader voor te bespreken. De monumentenwacht kan een scan maken.

4. Huis te Kinderdijk, de heer B. de Kock

De heer De Kock schetst de geschiedenis van het pand, waarmee men vanaf 2013 bezig is. Het vorige plan is besproken in de EC en de RCE. Er zijn nieuwe ontwikkelingen die worden neergelegd als nieuwe versie van het oude principeverzoek. Dit nieuwe verzoek is ook neergelegd bij de RCE, maar hun advies is nog niet ontvangen. Burgemeester en wethouders hadden een aantal opdrachten meegegeven, zoals nader overleg met de buurt, verkeer etc. Dit heeft ertoe geleid dat het pand Oost-Kinderdijk 187 is aangekocht, daarmee wordt de ontsluiting voor toeleveranciers en personeel en het parkeren anders. Ook de buitenruimte aan die zijde verbetert. Door deze wijziging is het mogelijk het plan aan de Oost-Kinderdijk 183 anders in te steken, waardoor de directe burens minder verlies aan privacy en daglicht hebben. Dat heeft een vrij gesloten gevel aan die zijde als gevolg. Het hele buitengebied gaat mee in de planontwikkeling. De appartementen zijn verkleind nav de vraag van het college om het volume te verkleinen. Op verzoek van de stedenbouwkundige, die een voordeur miste, is een geleding aangebracht in het nieuwe gebouw. Er vindt nu discussie plaats met het Waterschap Rivierenland omdat tegen eerdere berichtgeving in, men nu van mening is, dat er strijd is met het gewijzigde beleid van het Waterschap in 2016. De heer De Kock hoopt nog voor de kerst uitsluitsel te krijgen over het al dan niet kunnen doorgaan met het plan van het waterschap.

De commissie vraagt aandacht voor de volgende punten

- Een homogeen programma aan de dijk met diversiteit
- Het nieuwe pand mag het rijksmonument niet overstemmen
- De hoeveelheid kappen achter het monument maakt het beeld nog steeds onrustig; het wringt nog door de hoeveelheid kappen, gevraagd wordt dit in de uitwerking te versterken.
- Het volume aan de dijk is in breedte toegenomen, en vraagt of het zich meer kan voegen in maat en schaal.
- Materialisering van het voorhuis nader bekijken. Wit en geel (rieten bekleding?) springen er nogal uit.

Bovengenoemde punten zijn een punt voor verdere studie en overleg.

5. Pijlstoep, heren Brand en Bouter

De voorzitter geeft naar de heren het te betreuren dat dit agendapunt na interventie van de wethouder is geagendeerd voor deze vergadering. Hij geeft aan dat de aanlevertermijnen in acht moeten worden genomen en dat hij de aantijgingen jegens de commissie betreurt. De heren geven aan dat dat een reden had en geven aan blij te zijn dat het plan toch is geagendeerd.

Op hoofdlijnen wil men weten of men nu verder kan. De heer Brand geeft aan dat geluisterd is naar de opmerkingen van de commissie. De nokken haaks op de weg, de kleinschaligheid is gebleven. Het parkeerterrein is echter toch niet meegenomen in het plan. De heer Brand is bij met de wijzigingen van de heer Van Hoof.

De commissieleden geven aan dat het plan is verbeterd, gevraagd wordt nog of de tweekapper wat geleidelijker de bocht om kan. Ook de vrijstaande woning in de staart kan nog iets worden gedraaid, waardoor het geheel wat lossier wordt.

De commissie vraagt voorts toe te zien dat vergunningvrije bouwwerken niet op de perceelsgrens worden gebouwd, waardoor er tussenruimten blijven. De heer Brand geeft aan dat hiervoor een kavelpaspoort opgesteld wordt.

De commissie is tevreden met hoe het nu gepresenteerd is, met inachtneming van de gemaakte opmerkingen. De heer Van Gernerden hoort toe als buurtbewoner.

6. Aanwijzing beeldbepalend pand Lichtuskerk, Scheldeplein, heer De Gelder

De commissie geeft een toelichting op het proces. Het gedachtegoed uit de jaren 60, karakteristiek van de verzuiling, die heeft geleid tot het uiteindelijke ontwerp, is het beschermen waard. De heer De Gelder erkent dat er veel veranderd is met de laatste verbouwing, maar de hoofdvorm, de vis, overeind is gebleven. De vraag is in hoeverre het gebouw niet meer kan worden gewijzigd als het een beeldbepalend pand is. De commissie geeft aan dat bij vergunningplichtige activiteiten de Erfgoedcommissie een advies uitbrengt, zoals de welstand dat bij de verbouwing ook heeft gedaan. De heer De Gelder geeft aan dat de kerk verrast is met het voorgenomen besluit, maar het formele besluit wordt op een hoger niveau genomen.

Na dit overleg met de kerk zullen burgemeester en wethouders een formeel besluit nemen over het al dan niet aanwijzen als beeldbepalend pand. Tegen een dergelijk besluit kan formeel bezwaar worden gemaakt.

7. Baas, Oost-Kinderdijk 137, de heren Bouter en Bongers

Naar aanleiding van de behandeling in de vorige vergadering zijn er een aantal wijzigingen doorgevoerd. De opmerking van hoog (ter plaatse van Noordstaete) naar laag is volgens de heer Bongers programmatisch niet handig. Het is toch op één niveau gehouden, behalve aan het einde. Geen schijngevels, daar is voor gepleit. Het is een gemeleerd plaatje geworden met een dijks karakter.

De korrelgrootte van Noordstaete is oversized, en qua hoogte gaat het daar toch naar toe. Gevraagd wordt naar de peilmaten, maar die vraag kan nog niet worden beantwoord. De commissie pleit ervoor geen Amsterdamse grachtenpanden neer te zetten. Trapgevels passen niet in het karakter van Alblasserdam. Het is te grootstedelijk, te volimineus en de gevel oogt erg druk. De topgevel uit het eerste ontwerp past hier wellicht beter. Ten opzichte van het vorige ontwerp met meer geleding, wordt het nu meer één gebouw. Als er nog dakkapellen op moeten, dreigt ook de kap één geheel te worden. Het is een verschil of de dakkapel wordt toegevoegd vanwege het licht of voor het volume. Er wordt door de commissie voor gepleit om het laatste blok (rechts) helemaal los te koppelen, en dat ook aan het begin te doen. In het tussenlid zouden dan de balkons kunnen. Er zullen toch buitenruimten moeten worden gemaakt. Overal subtiele balkons gericht op de zon en kijkend op het water.

De draaiing wordt positief ontvangen. Het is een schets die nog in ontwikkeling is.

De commissie pleit er nogmaals voor om af te bouwen vanaf Noordstaete. Noordstaete is niet het referentie kader maar de situatie aan de rechterzijde. Op abstract niveau parcellering en volumes aangeven, met diverse opties. Daarna pas uitwerken.

Resumerend:

- De draaiing erin houden
- Korrelgrootte en geleding is akkoord, met in achtname van de volgende adviezen:
 - Zorg dat de bouwdelen in korrelgrootte kleiner zijn dan Noordstaete.
 - Rechter bouwdeel loshouden ten opzichte van 3 linker bouwdelen.
 - Transparant houden
 - Balkons creëren met behoud van geleding, terugliggend bijvoorbeeld.
 - Geen trapgevels, maar o.a. topgevels
 - Dakkapellen bescheidener
 - Hoogte aflopend vanaf Noordstaete: laatste bouwblok één verdieping lager maken

De heer Bongers geeft aan er nog een studie aan te willen wijden die meer helderheid geeft. Het plan zal worden geagendeerd voor de eerstvolgende vergadering op 30 januari.

9. Mededelingen/ingekomen stukken/ stand van zaken

- <http://www.alblasserdamsnieuws.nl/wordpress/2017/11/25/schaal-van-alblasserdams-oorlogsmonument-in-stukken/>. De heer Lakerveld geeft aan dat composiet ook een mogelijkheid is. Dat is minder kwetsbaar. Dat is de vorige keer ook geopperd, maar niet uitgevoerd vanwege de kosten. Over de uitvoering kan contact op worden genomen met de heer Lakerveld.
 - Notulen b&w vergadering De Twijn; de commissie neemt kennis van de notulen.
-
- *Wat verder ter tafel komt/rondvraag/volgende vergadering:*
 - Reguliere vergadering 20180130 met daarin:
 - Raadhuisplein (E. van Son)
 - Locatie Baas, Oost-Kinderdijk 137-145
 - Notitie verslag 14 november 2017 Fatimakerk

Bijlage: Powerpoint toekomstige monumenten

